

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și insertiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

O neiertată risipă națională!

— În atenția cercurilor conducătoare ale bisericilor române. —

II.

In fața acestor stări de lucruri, una din cele mai laudabile întreprinderi pe care bisericile române ar putea să o pornească azi, ar fi: *înființarea unei mari fabrici de lumini și de haine bisericesti, împreună cu deposit de tot felul de recușite bisericesti, dela care se se provadă apoi cu toate cele de lipsă bisericile române toate!*

Ca interesul pentru produsele acestei fabrici să fie cât mai mare în toate părțile, ea ar avea a fi întemeiată ca societate pe acțiuni, ear' acționarii să fie înșiși preoții. Fiecare preot să aibă cel puțin o acție, eventual și bisericile. Atunci preotul, pe lângă datorința lui de ordine morală, mai are și interes direct a stării ca poporul să nu mai cumpere cele de lipsă pentru biserică, decât dela această fabrică.

Urmările unei atari întreprinderi ar fi din zeci și zeci de puncte de vedere, de cel mai înalt folos pentru noi, ca biserică și ca națiune.

Întâiu și întâiu, poporul nostru ar fi cruțat de jaful ce se face azi cu el prin agenții fabricelor și firmelor străine; ar putea căpăta atât vestmintele bisericesti, cât și luminile și praporii etc., cu preț mai moderat.

A doua, știind poporul că capătă lucruri mai bune și cu prețuri mai creștinești, fabricație de legea și de neamul lui, negreșit că s'ar îndemna cu mult mai tare a procura și unele și altele pentru împodobirea casei Domnului, ba ar stărui și preoții mai tare pe lângă el în privința asta. — Și astfel, în afară de cruțarea poporului de jaful ce azi se face cu el, *am ajunge curând a vedea și bisericile noastre strălucind mai frumos împodobite de cum sunt astăzi.*

A treia, am ajunge a avea prin bisericile noastre numai lumini de ceară curată și igienice, albe sau în colori nevinovate, nu ca cele mai multe ce se ard azi, fabricate din materii false, dând un fum nădușitor și ruinător de sănătate și zgrăvite în tricolorul unguresc; ear' pe preoți i-ai vedea îmbrăcați în ornate mult mai frumoase, lucrate strict după rit și în colori potrivite, modeste, nestrigătoare, nu ca multe din cele de azi earăși pline de verdeață și albeață »patriotică«.

A patra, s'ar face prin aceasta un lucru laudabil ca economie națională: O atare fabrică are lipsă de faguri de ceară, pe cari fabrica i-ar cumpăra tot numai dela popor de-al nostru de ori

unde, și știind oamenii că pe lângă buna trecere de care se bucură miera însăși, li-să trece și ceara, li-ar fi și acesta un îndemn mai mult, ca să se deprindă cât mai mulți cu *stupăritul*, acest frumușel izvor de venit, prea neglijat și el de poporul nostru.

A cincia, în jurul și în serviciul unei atari fabrici, s'ar susține încă un număr însemnat de fii ai poporului nostru, ca administratori, ca agenți ai mărfurilor, etc.

A șasa, ar fi acest lucru o *jală a națiunii noastre din această patrie*, și poporul nostru întreg ar fi mândru văzând că a scăpat de lipitorile străine și că oameni de-ai lui vin și-i îmbie acum cele de lipsă pentru înfrumusețarea Casei Domnului. În același timp ar fi acesta un semn superb de progres serios chiar în ochii străinilor.

Și, în urmă, ar rămânea din o atare întreprindere și un frumos venit material, nu de desconsiderat, în favorul acționarilor, cari ar fi bisericile și credincioșii lor slujitori.

Înființarea acestei salutare întreprinderi, ar avea să se facă negreșit cu *colaborarea frățească a amânduror bisericilor române, gr.-or. și gr.-cat.* Preoții amândurora s'ar face acționari. Funcționari ar fi luați din ambele biserici. Întreprinderea ar sta sub controlul reprezentanților ambelor biserici, ceea ce ar fi o chezeșie mare pentru trăinicia întreprinderii. Și funcționarii și organele de controlă date de o biserică, ar fi cu atât mai stricte și mai acurate în împlinirea datorințelor lor, cu cât ar ști că lucrarea lor va trece și pe sub ochii și prin revisia organelor de controlă a celeilalte biserici, — ear' sub acest zel potențat ar înflori frumos instituția însăși.

Cum avem o »Asociațiune« ca așezământ cultural, unde ne întâlnim și colaborăm, fără privire la confesiune, toți Românii din patrie, de ce n'am putea avea și o astfel de instituție economică-națională comună? Nu numai că ar fi cu puțință, dar' ar fi chiar de dorit să căutăm și să creăm cât mai multe atari terenuri, pe cari munca națională să decurgă spornică, — trăgând, frate lângă frate, unit și neunit, la brezde din cari să crească înflorirea noastră ca neam, ca biserică, ca națiune, și făcând să dispară tot mai mult dintre noi durerosul sentiment al sfâșierii confesionale.

Așa combinând lucrul, eată ce șanse am avea de a înființa fabrica

și ce speranțe de desfacere a produselor ei:

1. De unde să iei capitalul de investire în întreprindere?

Metropolia gr.-orientală română are în cele trei eparchii ale sale 1900 parochii, cu peste 2000 biserici și tot atâția preoți.

Metropolia gr.-catolică în cele patru eparchii ale sale are și mai mult de 2000 de biserici cu peste 2000 preoți (regret că despre unele eparchii gr.-cat. nu se prea găsec șematisme pentru a putea calcula mai sigur; acum sunt în pregătire).

Deci ai 4000 preoți. Voind a-i angaja pe toți pentru întreprindere, autoritățile lor bisericesti îi îndatorează a se face acționari (dar' se fac și de voe bună, îndată-ce ar vedea porneala). De vei eda acțiuni numai de 50 coroane una, și luând fiecare preot numai câte una, ai îndată un capital de 200.000 cor., care ar fi și de ajuns pentru a instala o fabrică mare, modernă, cu comoditățile de lipsă toate, pentru fabricarea luminilor pe sama tuturor bisericilor, și pentru pregătirea de haine preoțești, prapori, mâsaie, cum și provederea unui deposit bogat de tot felul de recușite trebuincioase bisericilor.

De n'ar fi de-ajuns capitalul, n'ai decât să dai voe a subscrie și bisericile câte-o acțiune, și de vor subscrie numai jumătate din ele și tot numai câte una, ai altă 100.000 cor. Ear' 300.000 cor. ar fi un capital abundant pentru acest scop. Ai și face cu el apoi un lucru, prin care am impune și străinilor! Chestia capitalului n'ar avea deci să facă griji nimănui. El ar incurge cu prisosință în acest scop.

2. Ce speranțe ai avea de a desface marfa produsă?

Pentru foarte multe din bisericile noastre mai mari, se fac cumpărări de sute și ear' de sute de floreni pe an: îndeosebi lumini și oleiuri se cumpără pentru trebuința normală de mai multe zeci de floreni pe an. Câte-un rënd de vestminte scump plătite, fac alte zeci de floreni pe mai mulți ani. Dacă vom lua că, în termin mijlociu, se cumpără de fiecare biserică lucruri numai de 25 fl. (50 cor.) pe an, pentru cele 4000 biserici ai o vnzare de 200.000 cor. pe an. Din acestea să fie date pentru materiile procurate, pentru administrația și întreținerea întreprinderii, provisiu etc. 150.000 cor. și totuși de sigur rămâne un profit curat de 50.000 cor., sau 25% după capitalul (de 200.000) investit. Din acestea să dai 10—12% acționarilor după acții, și tot mai rămâne pe-atâta, ajutor celor două biserici în trebuințele lor.

Iată un șir întreg de foloase,

de ordine morală unele, materială altele, cari s'ar culege pe urma unei atari întreprinderi.

Luminatele ocărmuirii ale celor două Metropolii române, cari au dat demne probe de frățească înțelegere d. e. la facerea pactului laolaltă a școalelor populare în comune mestecate, — ar avea prilej a ne da o nouă probă de înțelepciune, punându-se în pertractări pe această temă și ducând pertractările la frățesc sfârșit, pentru care întreg poporul român din patrie i-ar acoperi cu aplauzele și cuvintele sale de laudă.

Și îndată ce înțelegerea ar fi făcută în principiu, ar trimite fiecare unu ori doi oameni cu aplicări pentru afacere, ca să studieze un an doi, organizarea, funcționarea și conducerea fabricelor ce se fac în România pentru curățirea cerei și pentru fabricarea luminilor pe sama bisericilor, și aceia întorși acasă, ar avea apoi a lua în mână realizarea întreprinderii și conducerea ei.

Pentru confecționarea d. e. a vestmintelor bisericesti, am avea deja acum oameni cu praxă, pe cei cari lucrează pentru librăriile din *Blaj și Caransebeș* și servesc deja trebuințele celor-ce se adresează lor. Au însă lucru relativ puțin, căci nefiind angajată preoțimea, cum prin aranjamentul proiectat mai sus ar fi aranjată, azi se trimit la Blaj și Caransebeș numai comande sporadice, dela preoți și creștini mai atenți. Pe când în cadrul unei organizații ca cea propusă aici, lucrul ar lua un avânt cu totul altul!

Până nu vom face nimic în privința aceasta, nici după-ce România ne dă exemplu și nici după-ce din mijlocul nostru se ridică destul de dese cereri în privința aceasta, rămânem vinovați, preoți și mireni, mici și mari, de o neiertată risipă națională ce lăsăm să se facă cu banii credinciosului nostru popor, sub ochii nostri proprii.

I. M.

Măsură desperată.

Vzând că chiar și acolo unde se credeau mai siguri de maghiarisarea liniștită a populațiunii nemaghiare, ca d. e. printre Șvabii și Nemții de prin Ungaria, se ridică deșteptători ai popoarelor nemaghiare, și glasul lor prinde, — unui patrioți întind mâna după arme ridicole, desperate. Zilele astea primarul orașului Timișoara a vestit pe redactorul foii naționale germane »Deutsches Tagblatt für Ungarn« că îl isgonește de pe teritorul orașului, nu-i mai dă voie să locuiască acolo! Asta în credință că prin asta i-a omori foaia. Dar' s'a înșelat. S'au luat măsuri ca foaia să apară mai departe, cu atât mai înverșunată contra păcătoșilor sugrumători de naționalități.

„Mici fotografii“.

— Foarte caracteristice! —

Ungurul cu sărut de Juda.
Boerul — mână spartă...

In foaia »Hunyadvármege« din Deva, găsim în numărul dela 31 August printre altele următorul articol la rubrica: »Mici fotografii«:

»Acum e timpul cel mai plăcut pe Valea-Jiului. Strat de flori de toamnă răspândesc prin livezi mirosul lor... Ținutul acesta acum e împodobit cu cea mai frumoasă pompă a naturii...

»Din orașele apropiate ale României, îndeosebi din cel mai de-aproape, Tîrgu-Jiu, zi de zi vin troncănind (cu clopotele lor de ze cai) căruțele cu 4, 5 și cu 6 cai. Familiile mai bogate române descalcă în Petroșeni la hotelul Wagner.

»O societate română excursionistă, mistuindu-și prânzul seu luculic sara la 7 ore, se dase din greu pe șampagnie la o masă în hotel. La altă masă niște turiști unguri, își petreceau cu niște tineri din loc.

»Intr'un colț al odăii, musica cântă marșul lui Rákoczy. Ungurii strigară »să trăiască«, și trimiseră o hârtie de 10 cor. Țiganilor; ear' Români aplaudară.

»Primașul cântă după asta o frumoasă melodie românească; atunci Românii strigară »să trăiască«, și trimiseră un aur de 10 franci Țiganilor; ear' Ungurii aplaudară cu curtuosie.

»Schimbându-se, una după alta răsunau melodiile unguerești și românești, și una după alta sburau în buzunarul primașului, hârtiile de 20 coroane și 20 de franci.

»La amândouă mesele șampagnia spumega, voia bună să aprinse, — și de-odată numai un Ungur chiamă la sine pe primaș și pentru o cântare ce comandase, îi aruncă o hârtie de o sută de floreni!

»Un tinăr român chiemă pe hotelier la sine, îi dă aur ca să-i deie o hârtie de o sută, și o dete apoi pe asta țiganului!

»De patru-ori a căpătat țiganul hârtii de-o sută dela masa unguerească dela același domn, și tot de-atâtea ori dela masa cea românească.

»Dar' — precum s'a aflat mai târziu — *la mâna tinărului ungar totdeauna venea napoi hârtia*, ear' societatea română s'a pus în zori de zi pe trăsuri și a plecat acasă. Prețul șampagniei și al prânzului, l'a primit hotelierul prin asemnațiune telegrafică din Tîrgu-Jiu...

Iată-ne față cu o istorioară foarte caracteristică și instructivă. Avem aci redat surprinzător de credincios tipul sufletului și a fondului moral al Ungurului și al Românului, care multora să potrivește...

Românul venit dincoace, nu se isbește de sunetele muzicii unguerești, ci în mod galant o chiar aplaudează, ca să fie la rëndul seu aplaudată și musica românească. Și văzând că societatea unguerească primește și ea cu aparentă plăcere musica românească, bunul de inimă Român întră în jocul în care îl trage vicleanul seu vecin: răsplătește și el pe musicanți pentru piesele românești, cum i-a premers Ungurul cu exemplu răsplătindu-i pentru piesele unguerești. Și nu se

teme de cursă. El crede că și acela e sincer ca el. Și pentru-ca să nu lase mai prejos pe Români față de Unguri, el merge cu galanteria până dă tot la țigani, încât și prețul prânzului trebuie să-l trimită de-acasă, căci așa au adus împrejurările cu sine, ca el, pentru o mândrie națională (rău înțeleasă) să jertfească tot! În realitate însă, aici l'a desbrăcat de tot *viclenia* ortacului seu de petrecere! Cu zimbetul pe buze, între cântece și veselie, Ungurul nu făcea altceva, decât lucra cum să-l batjocurească și să-l frigă mai prost, pe oaspele seu cel ușor crezător, pe Român!

Cine vrea și poate, nu vadă în acest *tîp*, zăgrăvit de chiar o foaie unguerească, despre viclenia ungurului din Petroșeni, mai mult decât tipul oamenilor dela cele două mese.

Noi fără voe ne aducem aminte de casuri din istorie, asemănătoare acestuia ca csárdás cu csárdás, sau ou cu ou. Au mișelul Basta nu cu zimbet pe buze și cu vorbe dulci s'a apropiat de Mihai-Viteazul și apoi l'a omorât? Au în 48 nu ni-să vorbea dulce și zimbând, ca să fim numai trași pe sfoară? etc. Și încolo de câte-ori nu am văzut Români vrednici căzând în ispită, prin dulceața vorbelor celor cu pânea și cuțitul în mână?

Așa ni-să fac uneori ochi dulci în politică, în școală, în viața socială. Te cheamă și te îmbie să bei din păharul de aur ce îl are el în mână, și de vei vei bea, vai va de tine Române! Rămâi neîncrezător și rece și bea tu din păharul tău de lemn, ori din pumnii tăi, dacă n'ai păhar mai bun, dar' la zimbetul și glasul vicleanului tău dușman nu-ți pleca, Române, urechea! Observă-i și-i respinge cursa, căci dacă numai poate, așa te batjocurește și te frige, cum batjocoriră pe naivii dela Tirgu-Jiu, despre care scriu cu haz, ca despre niște găgăuți!

Timeo Danaos... Teme-te de danaizi și atunci când cu daruri în mână și cu zimbet să apropie de

tine chiar să te sărute, căci zimbetul și sărutul lui Iuda vrea să fie acela, zimbetul unui suflet păcătos și hiclean!

Popoarele Europei.

O statistică făcută asupra veacului 19 ce trecu, ne arată în ce șir veneau, ca număr, popoarele Europei la începutul veacului trecut și în ce șir erau la capătul lui? Eata interesanta constatare:

La începutul veacului (în 1801) statele veneau în șir așa: 1. Rusia, cu 39 milioane locuitori; — 2. Franca, cu 25 mil.; — 3. Germania cu 24 $\frac{1}{2}$ mil.; — 4. Austro-Ungaria cu 24 mil.; — 5. Italia cu 17 mil.; — 6. Anglia cu 16 $\frac{1}{2}$ mil.; — 7. Spania cu 12 mil.; — 8. Turcia cu 7 $\frac{1}{2}$ mil.

La sfârșitul veacului [1900] șirul stătea așa: 1. Rusia cu 106 milioane; — 2. Germania cu 59 mil.; — 3. Austro-Ungaria cu 47 mil.; — 4. Anglia cu 42 mil.; — 5. Franca cu 39 mil.; — 6. Italia cu 33 mil.; — 7. Spania cu 18 mil.; — 8. Turcia cu 10 mil.

Adecă: Germania a pășit înainte de pe treapta a treia pe a doua; Austro-Ungaria de pe a 4-a pe a 3-a; — Anglia de pe a 6-a pe a 4-a; — și a căzut: Franca de pe treapta a 2-a pe a 5-a; Italia de pe a 5-a pe a 6-a.

Mai tare s'au sporit Rușii, cari s'au aproape *întreț* în timp de-o sută de ani. Spor mai mare ca al lor numai cel din Statele-unite americane s'a văzut în decursul veacului de care vorbim: aceste state aveau la începutul lui abia 5 $\frac{1}{2}$ milioane locuitori și la sfârșit aveau [și au] peste 80 milioane!

Cele 17 ore.

Circularele caniculare a lui Wlassics, concepute în vremea marilor călduri, zăpăcite cât de bine, au avut darul a produce o adevărată zăpăceală generală privitor la cuprinsul și executarea lor. Foile unguerești ne-au vestit că acele circulări înseamnă: introducerea limbii maghiare în cel puțin 17 ore în școlile populare. Ba buciumul principal al șovinismului »B. H.« scria, că până acum tot a mai fost iertare pentru ceice nu știam unguerește, dar' de aci încolo nu va mai fi pardon!, că

Ca 'n vremuri, mai fi-vei tu împodobi?
Trei-te-vei frate Român?
Proptindu-se crengile falnice 'n vînt,
Spre cer să te vîd înălțat!
Atunci, să se scoale din negrul mormînt
Al vremilor vechi împărat...
Și vesel să ridă spre pomii sădiți
Cu sângele inimii cald!
Vîzîndu-'i alături creșcuți, înfloriți,
Ce falnic în raze se scald!
Pe aripi de îngeri la noi coborînd
Eroul din morți înviat:
Să vină atunci cu drag sărutînd
Pămîntul, de el căștigat!..

ALAX

MIHAI CERCHEZ

DIN VIAȚA PESCARIOR DOBROGENI
(Urmare).

— Ași voi să știu dacă Mihai Cerchez s'a fi întors azi-dimineață? se zice că i-s'a împlinit termenul de pușcărie, — spuse Andrușca Cosoi, cel mai dibaci pescar din Caterlez, un om cam chior de un ochiu și ars de soare, c'un cap așezat pe un gât gros ca de taur. El și încă trei oameni Caterlezeni erau așezați la o masă mică, rotundă, pe

acum să prescrie învățarea limbii »de stat« până și poporului. Cîteva consistorii române (Arad, Gherla, Lugoj) detere circulare speciale, poruncind învățătorilor să facă altă împărțire a orelor, cu mai multă maghiară; ear' cei dela Sibiu și dela Caransebeș deteră, din consistorul Metropolitan, remonstrare la guvern contra ordinelor la Wlassics.

Sau că toți aceștia au înțeles greșit ordinul lui Wlassics, sau că consistorul arhiepiscopesc gr.-cat. de Blaj își tâlcuște ordinul de tot optimist, — căci acest consistor a dat în cauză un circular cu totul deosebit, în care zice printre altele:

Înaltul minister de culte și instrucțiunea publică cu datul de 5 Iunie 1902 Nr. 30.332 a adresat tuturor Inspectorilor școlari regești o ordinațiune relativă la propunerea limbii maghiare în școlile elementare cu limbă de propunere nemaghiară, care ordinațiune cu același dat și număr a fost împărțită și autorităților bisericești mai înalte spre luare la cunoștință.

Citata ordinațiune ministerială, precum s'a putut vedea din cele-ce s'au publicat prin ziare, a fost interpretată greșit și în contra legii și ordinațiilor anterioare, dându-i-se fără nici un temei înțelesul, ca și când printr'însa s'ar impune obligamentul, ca jumătate din toate orele prescise pentru propunerea tuturor obiectelor de învățămînt ar trebui să se folosească la propunerea și învățarea limbii maghiare.

Așa ceva n'a prescise și n'a putut prescrie înaltul minister, care în esență cere numai atîta, ca la propunerea limbii maghiare să se țină acel număr de ore, care este prescise în planul de învățămînt publicat de înaltul minister cu datul de 25 Iunie 1879 nr. 17.284 pentru toate școlile comunale cu limbă de propunere nemaghiară.

Aceasta a cerut-o înaltul minister pe baza alineii ultime din paragraful 4 al articolului de lege XVIII. ex 1879, în care se zice: »Propunerea obligată a limbii maghiare în toate școlile populare comunale o regulează ministrul de culte și instrucțiune publică prin ordinațiune specială. Această ordinațiune, în ceea-ce privește numărul orelor, trebuie să o aibă în vedere, la stabilirea planului lor de învățămînt, și autoritățile confesionale, precum și alte autorități școlare«.

niște scăunele cu trei picioare; dinaintea lor patru cești cu cafea turcească slobozean niște aburi aromatici.

— Da, răspuse Căpitan Iani, un om micuț cu verigi mari de argint în urechi: a sosit azi-dimineață împreună cu posta. Alecu Iepure, care l'a văzut, zice că era foarte mîhnit, n'a vorbit cu nimenea, însă nu era beat.

— Cred că după învățătura ce a primit-o — urmă Cosoi — s'a lăsat de fleacuri și nu va mai da foc caselor oamenilor; drept vorbind, credeam că dînsul nu se va mai întoarce la Caterlez, ci se va duce unde-va în alt loc să pescuiască *plavnia**); slavă Domnului, e măricică; de ajuns loc pentru toți pușcăriașii cari...

— Ba bine făcî Mihai că se întoarse anume la Caterlez — curmă vorba lui Cosoi un alt pescar, care purta numele de Baba, fiind-că era bun și moale ca o femeie — bine a făcut, zic, Cerchez că s'a întors la Caterlez; nu uitați că când s'a întemplat nenorocirea lui, avea numai douăzeci de ani, era de firea lui cam ferbinte, și pe urmă încă odată nu uitați, că Spiro voia să-l vîndă casa părintească, această faptă l'a scos din minți. Inchipuiți-vă numai, că vouă pen-

*) Plavnia — stufăriile Dunării.

În planul de învățămînt ministerial din 1879 se prescrie, că limba maternă [la noi cea română] împreună cu limba maghiară, în școala populară cu un singur învățător, să se propună în 17 ore la săptămîna în toate șase clasele sau despărțimintele laolaltă, pe cînd suma tuturor orelor de propunere la toate obiectele de învățămînt face 35 pe săptămîna în toate clasele laolaltă. Dacă din acestea 17 ore jumătate, precum cere acum înaltul minister, s'ar folosi exclusiv pentru învățarea limbii maghiare, s'ar veni pe săptămîna, în toate 6 clasele 8 $\frac{1}{2}$ ore de limba maghiară, adecă în calculul mediu circa o oră și jumătate de limba maghiară pe una din cele 6 clase, la săptămîna.

La școala cu 2 învățători, după planul ministerial din 1879, sunt prescise pe săptămîna pentru toate obiectele de învățămînt 59 ore. Din acestea 28 ore sunt menite pentru limba maternă [română], împreună cu limba maghiară. Jumătate din aceste 28 ore ne dau 14 ore de limba maghiară în toate 6 clasele pe săptămîna, și astfel în calculul mediu s'ar veni pe fiecare clasă câte 2 ore 40 minute de limba maghiară pe săptămîna.

La școala cu 3 învățători, după același plan ministerial, sunt prescise 80 ore la săptămîna pentru toate obiectele de învățămînt. Din aceste se vin pe limba română împreună cu cea maghiară 36 ore la săptămîna, sau pe jumătate 18 ore de limba maghiară în toate 6 clasele, la cari funcționează trei învățători.

Astfel stînd lucrul, este evident, că noi nici din incidentul ordinațiunii înaltului minister de culte și instrucțiune publică din 5 Iunie 1902 Nr. 30.332 n'avem să facem nici o dispozițiune nouă, deoarece-ce planul de învățămînt prescise de acest consistor consumă întru toate cu planul ministerial din 25 Iunie 1879 nr. 17.284.

Ne bucurăm din toată inima de această favorabilă tâlcuire a ordinului ce atîtea griji ne-a făcut, și dorim să deo Dzeu ca această explicare să fie cea nimerită și adevărată. Vom vedea însă ce vor pretinde inspectorii regești pe baza acelor ordinațiuni.

De altfel aflăm că Sașii, tocmai ca consistorul din Blaj au luat lucrul, și n'au făcut nici o schimbare în starea veche a propunerii.

tru o datorie, care ați plătit-o de o sută de ori, v'ar vinde casele voastre și v'ar da iarna afară, cum voia să facă Spiro; răspundeți, vă rog, ce ați face dumneavoastră?

Se făcî o tăcere, lulelele începură să lucreze mai tare, și societatea se acoperî c'un nor de fum.

— Mihai mi-a fost întotdeauna drag — urmă Baba înainte — era cel mai priceput pescar, era cel mai cinstit de plată, și avea și alta... n'avea slăbiciunea pe care o avem noi cu toții, nu lua în gură nimica spirtoasă.

— Are dreptate Baba, — se amestecă în vorbă al patrulea personagiu, vîzînd că nimeni afară de bătrînul pescar nu apăra pe nenorocitul Cerchez. Acest al patrulea purta numele de Dêra, de meserie era cartofor, însă nimenea nu voia să mai joace cu dînsul. Juca cu cărți măsluite, dar' mai întotdeauna era prins și bătut până la moarte. Adevăratul nume îi era Papa-Costă, nu știa singur de ce poartă un nume grecesc, căci nici Grec nu era și grecește nu știa o boabă.

Porecla de Dêra, ce pe rusește însemnează gaură, îi dădură niște pescari când, după o bătaie strașnică, îl făcură numai găuri.

Dela Oravița.

— Adunarea generală a Asociațiunii. —

Duminecă și Luni, 14 și 15 Septembrie n., s'a ținut la Oravița adunarea generală a Asociațiunii.

În numele unui comitet local de primire, dl Dr. P. Cornean a salutat la gară pe membrii comitetului central al Asociațiunii, dorindu-le ca bine să se simtă în orașul bănațan și succesul așteptat să-l aibă adunarea.

Di Dr. Al. Mocsonyi, presidentul Asociațiunii, a mulțumit cu frumoase cuvinte, — apoi sosiții au fost conduși și încuartați în bună ordine.

Ședința, întâia ținută Duminecă a fost cercetată de multă lume. Di Dr. Mocsonyi a deschis ședința prin o vorbire străbătută de căldură pentru *cultura națională*, care constituie caracterul național al unui popor, pentru concentrarea națională la muncă întru binele poporului. Frumoasa vorbire a fost des subliniată de aprobări și aplauze.

Di Ilie Trăilă a salutat apoi Asociațiunea în numele Oravițenilor și dl Em. Ungurean în numele Societății de teatru, primind răspunsuri de mulțumită din partea presidentului.

S'a prezentat raportul comitetului, și s'au ales comisiile de cenzurare a raportului, a socotelilor și de adunare de membrii. După aceea s'au cetit două disertațiuni, una: »Pămîntul din punct de vedere igienic«, de Sim. Stoica, medic, alta »Discurs comemorativ despre Dr. G. Vuia«, de Vas. Goldiș, cetită, în lipsa autorului, prin N. Togan.

A urmat după-ameaz petrecere populară frumoasă și sara bal strălucit.

În ședința a 2-a (Luni) au urmat raporturile comisiilor în urma cărora s'a luat act de activitatea zeloasă a comitetului, și a fost îndrumat a face lucrările începătoare pentru zidirea *Căsuței Naționale*. S'au înscris 15 membri noi.

Adunarea viitoare să va ține la Sătmar.

Președintele a închis adunarea cu o vorbire asemenea înălțătoare, zicînd celor de față: »Sunt con-

Este o gaură și alta nimica! spuneau despre dînsul pescarii, scuipînd cu dispreț, când Dêra se amesteca în vre-o afacere, luînd întotdeauna partea celui slab. Slab și micuț Dêra cu toată slăbiciunea sa era cel mai mare gâlcevar și bătaș în sat, și cu toate neajunsurile era iubit de toți, astfel că nici o petrecere nu era fără dînsul, căci era mare palavragiu și bun cîntăreț. Dêra urmă înainte.

— Are dreptate Baba, vă spui eu asta. Mihai Cerchez, măcar că a făcut cinci ani pușcărie, dar' pe nedrept, căci Spiro a fost și rămîne un căne și jumătate și că...

În timpul acesta ușa se deschise și un tîner urias, îmbrăcat în niște strae din care crescuse, intră în cafenea-prăvălie. Era brun, cu niște ochi albaștri foarte buni.

Măcar că afară cam ninge, tînerul nu era îmbrăcat după timp; afară de o flanelă albastră cum poartă mateloții, n'avea ceva mai cald pe dînsul.

El trecu pe lângă compania așezată lângă masa, o salută fără un pic de surle pe buze și se apropie de teighea. Era Mihai Cerchez. Cumpără două chilograme de piroane și niște merinde.

Până ce Ghiță băcanul cîntărea lucrurile cerute, în prăvălie domnea o tă-

FOIȚA

POMII LUI TRAIAN

Ce falnic să 'nalță un pom în vecin!
Ce roadă aduce de ani!
Al nostru, e vested aici între spini,
Crescut între mulți bolovani.
Trăiască vecinul, e sângele nost!
Sunt vesel de pomul în flor!
Mlădițele noastre de-odată au fost
Plantate în dalbele zori.

Cuprins de sfială, de dragoste plin,
Eroule 'n vremuri perdut,
Pe glia atînsă de pasu-ți divin,
Azi urmele țî-le sărut...

Dar' lacrima-mi cade pe sfîntul pămînt,
Ce vîzî atîtea mîndrîi!
Se stînseră toate atîns de vînt.
Rușine ne-ar fi, să învii,
Să-ți vezi azi urmașii cei plini de păcat
Și ura aprinsă în noi.
Și dușmanul sporind mereu, îngâmfaat.
Și patimi și mii de nevoi!...

Ah! Când va veni grădinarul dorit
Să curețe pomul bătrîn?

vins că focul sacru care a încălzit inimile Dvoastre în aceste zile festive, nu se va stinge și vă rog, ca re'ntorcându-Vă acasă, să fiți tot atâția apostoli înfocați ai Asociațiunii. *Să deșteptați în cercuri tot mai largi interesarea pentru nișnișele noastre culturale, căci, — credeți-mă domnii mei, — în cultura națională este salvarea noastră națională!*

A urmat un banchet la care au luat parte peste 200 persoane, cu toasturi și veselie.

O peștere minunată.

Să știe, că nicăiri nu se pricepe oamenii așa de bine a trage folos din frumsețile naturii, ca în muntoasa Șviteră, colț de lume în care într'adevăr poți vedea jocuri de-ale naturii, cum rar aiurea. La tot pasul dai de o vedenie frumoasă: un munte cu prăpăstii romantice, cu urcări primejdioase pe el, cu peșteri fioroase și interesante în coasta lui, cu lacuri strălucitoare la poalele lui, etc. și la fiecare al doilea, al treilea chilometru, câte-un hotel care te invită să poposești nițel la el, să guști ceva, ca să poți vedea mai bine frumsețile pe lângă cari vei trece, să te poți legăna cu vre-o barcă pe lacul din față. —

Acum se vestește, că au descoperit o peștere nouă, până acum necunoscută. Adecă gura ei era cunoscută, și au cercat încă unii-alții să-i cerceteze lăuntru, dar' nu cutezau, căci fundul se arăta tare apăsător și din boltituri tot mereu cădeau petri, cari puteau fi neplăcute capului pe care l'ar fi atins. Nainte cu câteva săptămâni însă, patru turiști curagioși și-au luat inima în dinți și au plecat cu capu în mână să cerceteze lăuntru temutei peșteri. Și-au luat cu ei merinte pe 8 zile și opt lampe cu acetylen și o spargă tare, de 5000 metri de lungă. Au plecat într-o Vineri dimineața și Duminecă la amiază au ieșit earăși cu noroc din drumul lor subpământean. La gura peșterii li așteptau cunoscuții îngrijați deja de soartea lor.

Ei povestesc lucruri minunate despre ce au văzut, la lumina lămpelor: Au fost pe sub pământ 2750 metri departe prin uriașa peștere, și în calea lor adese au trebuit să urce în coate și genunchi câte-un colț de stâncă în peștere și să coboare tot așa țermii pieziși a unor gropi sălbatice. Au găsit pe-acolo ganguri uriașe, lacuri subpământean.

Mihai privea rafturile, butoalele cu masline și pește sărat, sacii cu făină și cafea. Toate erau la locurile lor, taman ca acum cinci ani, ba chiar și o tablă de fer pe care stau înșirate: »Să cumpără untură de pește și gelatină« sta la locul ei în fundul dughelei, nimica nu s'a schimbat dela plecarea lui.

Societatea întreagă tăcea, par'că lovită de trăsnet.

După-ce băcanul învăli și legă marfa, întrebă: Să scriu la catastif?

Întrebă dînsul, nu că era prea bun sau că se gândea că poate noul venit are lipsă de bani, dar' de frică să nu supere un personaj atât de periculos: preferea mai bine să peardă decât să se pue rău cu dînsul.

Nu trebuie, răspuse Mihai: — plătesc acum. Apropiindu-se de fereastră, alese vre-o trei-patru lese, niște cărlige de prins pește, și plătind pentru marfa, spuse încet: bună seara, nene Ghiță, și ești.

Nu mă cunosc pe mine, zău nu mă cunosc, par'că cine-va mi-a lipit gura cu ceară, n'am putut-o desleșta — întrerupse tăcerea Andrușca; trebuia să-i spun ceva, să-l întreb cum a găsit Caterlezu nostru, dar' putea să gândească că-i dau să înțeleagă c'a fost osândit la pușcărie, și nu e frumos.

măntene minunate și vâlcele cu ape frumoase, virgine. Au văzut minunate capuri de stânci formate de căderi de ape și scobituri interesante făcute în peatră prin cădere de picuri de ape în mii și mii de ani...

S'au găsit îndată întreprinzători, cari să »reguleze« nițel sălbaticele speluncă și apoi să o dea arătării pe bani, pentru străinii doritori a vedea minuni de-ale naturii, cum numai acolo se pot vedea.

NOUTĂȚI

Expoziția industrială din Sibiu se deschide Duminecă în 19 Octomvrie n. și ține până Dumineca următoare, în 26 Oct., când se va închide sărbătorește și se vor împărți premiile.

Din Orăștie, pe lângă cei publicați de noi în numărul trecut, s'a mai înștiințat a participa și maestrul pleurar *Octavian Popovici*, cu lucruri de pleuărie.

Avem bucuria a putea alătura la numărul de față

al doilea premiu literar

o broșură de poezii și nuvele alese, ca dar abonaților foii „Libertatea“.

Până la capătul anului vom da și a treia broșură. În acest chip fiecare abonat la „Libertatea“, să alege la sfârșitul fiecărui an cu trei broșuri literare, în care și peste ani răsfoind, va găsi frumoase lucruri de cetit.

Cei-ce nu au, pun prin aceasta temeiul miciei lor biblioteci, cei-ce au deja bibliotecă, și-o sporesc cu dragălașe broșurile literare!

În contra crâșmelor. În unele părți ale țării s'au făcut bune începuturi de mișcări contra ținerii crâșmelor deschise în Dumineci și sărbători. Mai mulți pretori de prin Săcuime au dat porunci aspre către notarii și primarii din cercurile lor, că în Dumineci și sărbători toate crâșmele au să stea închise dela 9 dimineața până la 4 după am., adecă în vremea în care cad slujbele de dimineața și de seara bisericești. Prin aceasta acei pretori fac un foarte mare bine poporului din cercurile lor, căci împedecând petrecerea oamenilor în crâșme până după amiază la 4, împedecă multe rele ce se plămădesc acolo prin faptul, că oamenii cum prânzesc fug la crâșmă și până la 4 sunt chereleliși și se dau pe rele, pe blăstămății.

— Imi venea în gând să-l întreb: ce mai face și cum a mai petrecut? spuse Baba, — dar' imi era frică să nu creadă, că poate vreau să-i amintesc vremea cât a stat închis. Ori-cum nu e frumos, că nimeni dintre noi nu i-a spus măcar un cuvânt. Bietul om! trebuie să-i fie greu. Nu cred să mai fie periculos, dacă numai Spiro se va purta cum se cade.

— Mai vorbești de Spiro? — rosti c'un ton batjocoritor Dăra — Imi spune calfa lui că dînsul e atât de speriat de întoarcerea lui Mihai, că de vr'o săptămână nu poate să ia nimica în gură.

— Dar' unde va trăi el? Întrebă căpitan Iani pe Dăra, care știa tot.

— Mi-se pare — răspuse acela — că încă iarna trecută, după moartea mă-sei, Mihai Cerchea a scris dascălului Iordache, cu care e puțin rudă, să caute, dacă se poate, să-i închirieze vechea sa casă, în care bătăra a murit: cred că acolo va trăi. Lui Spiro după-ce l'ar ars Mihai, i-a perit gustul s'o prefacă în cărcimă; casa de un an stă deșeartă.

(Va urma). *Victor Crasescu.*

Așa să dedau până atunci la alte lucruri mai nevinovate și poate le trece toată ziua fără căderea în nebuniile beuturii în care cad pe unde crâșmele le stau deschise ori-când.

Tirgul de vite al Orăștiei ce începe în 1 Octomvrie, e toată nădejdea că se va ținea, nu va fi oprit. Prin urmare și expoziția de vite arangeată de Reuniunea noastră Economică.

Dna Vladaia la Deva. Duminecă în 21 Sept. n. dna Vladaia concertează în Deva, în Reduta orășenească, cu programul frumos cu care a concertat și pe la noi. Concurs la pian li dă dra Elena Ieckel; dl Savu se va produce cu declamațiuni. Venitul curat e în favorul bisericii gr.-or. Românii din Deva și jur se folosească prilegiul de-a auzi pe o distinsă cântăreață, cum rar pot auzi.

Alegere de învățător și sfințire de școală. În comuna Banpotoc (tractul Deveii) cu filia Chimindia, a avut loc Dumineca trecută frumoase sărbări locale: Fiind pusă și zi de alegere de învățător, a ieșit la față locului P. O. D. protopresbiter tractual George Romanul, și după-ce întâi a sfințit școala destul de frumoasă, ce în vara asta a fost renovată temeinic, — a purces la alegerea de învățător. A fost ales tinărul de bună speranță Sabin Bogdan. Poporul a fost foarte mulțumit de serviciul divin sărbătoreț, de sfințirea reparatei sale școale și de alegerea de învățător, pe cari dl protopop le-a săvârșit cu participarea preotului local S. Curiaș și a parochului G. Guga din Șoimuș, cu tact și în chip potrivit.

Să se bucure în pace de școala sa, și în plin să-i iasă nădejdiile puse în nou alesul învățător!

Alegerea de deputat dela Deva, a fost, precum se știe, atacată cu protest. Curia a judecat protestul în 9 Septemvrie și nu a respins protestul, deci nu a întârit alegerea grofului Toroczky, ci a rânduit cercetarea celor arătate în protest, — ceea-ce se face numai când sunt ca și dovedite abuzurile și mișelele electorale. Așa partida lui Réthy poate avea încă nădejde că, dacă și alegătorii puși ca martori vor avea curajul a mărturisii abuzurile, alegerea va fi nimicită, — ear' a doua-oară va eși ales — tot Toroczky...

Dela corporațiunea industrială. În 14 Sept. n. s'a ținut adunarea gen. a corporațiunii industriale (internaționale) din Orăștie. S'a raportat despre activitatea ei în anul trecut, și că sunt restanții de taxe la membri numai de vre-o 332 cor. Primarul a făgăduit a lua jurul în mână și a forța nițel plătirile taxelor. A fost reales comitetul: președinte tot dl Balouschek, membri: 5 Unguri, 4 Sași, 2 Români (N. Părău, Ion Lazarioiu) și 1 Jidan. Suplenți 2 Unguri, 2 Sași, 2 Români (Nic. Opincar și Dumitru Martin). La suplenți sunt și Românii egal »considerați... Când s'a deschis adunarea, erau de față ca la 150 maeștri, când s'a închis — 15.

Moarte. Despre moartea regretatului Paul Papp, familia a dat următorul anunț funebru: Subscriși sdrobiți de durere în numele lor și a tuturor consăgenilor anunță moartea neuitatului soț, tată, respective frate și cumnat *Paul Papp de Belkenpojána*, avocat, protofisc comitatens on., asesor consistorial deputat sinodal și congresual, membru fondator al Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român etc. etc., — întemplată repentin în 7 Septemvrie n. 1902 la orele 11 din noapte, în etate de 51 ani, în anul al 26-lea al fericitei sale căsătorii. Astucarea osămintelor scumpului mort să va face în 9 Septemvrie n. 1902 la 5 ore p. m. după ritul bisericei rom. ortodoxe în cimiterul român ort. din loc. Beiuș, la 8 Septemvrie n. 1902. — Să-i fie somnul lin și memoria bine-

cuvântată! Văd. Paul Papp născ. Gizela Erdélyi ca soție, Dr. Ioan Papp, Gizela Papp, Amalia Papp și Nina Pap ca fiu și fiice; Maria Papp măr. Novac ca soră; Ștefan Novac, Ioan Erdélyi iun., Vasiliu Erdélyi și Etelca Erdélyi ca cumnați respective cumnată și familiile lor. — Trimitem întristatei familii sincere condolențe!

— Mercuri spre Joi noaptea, a încetat din viață fiica de abia 15 ani *Sofia* a economului nostru din loc George Stana, după o boală crudă de jum. an. — Fie-i țărina ușoară!

Un înșelător isteț. Înaintea unui tribunal din Paris, a fost adus zilele trecute un înșelător de-o istețime rară. Eată câteva din faptele pentru cari a fost prins și adus înaintea județului.

Dându-și titlul de medic și numele de Doctorul Hadris, gazda sa, care era ofticos, l'a chemat să-l viziteze. Pungașul tot aplecându-se să-l asculte, i-a furat cheile din buzunar, după care a început să înfricoșeze pe nenorocitul hotelier, cu fel și fel de vorbe despre boala lui, așa că nu și-a mai adus aminte de chei. Ear' el deschise frumos peste tot și fugi cu tot ce putu fura.

Altă-dată îmbrăcat în uniformă de locotenten a eșit pe stradă și a pornit spre un hotel; pe drum întâlnind un soldat i-a dat să-i ducă geamantanul. A trăit bine câteva zile la hotel, făcând în acest timp ochi dulci casieriei hotelului. Într'o sară, un călător dete casieriei o scrisoare cu bani, cuprinzând 850 franci, spre a o da la poștă. „Oficerul“ se oferi să o ducă el, fiindcă tot avea și el de trimis ceva. Luă scrisoarea și se făcu nevăzut, furând cei 850 franci, și lăsând neplătite cheltuielile făcute la hotel.

La un loc de băi, legă cunoștință cu o văduvă bogată, căreia-i îmbrășă se o ia de soție. Aci s'a recomandat ca »adjutantul generalului Brugère«. Într'o zi veni grăbit la logodnica lui și-i spuse că o telegramă îl chiamă să se ducă de grabă să ia parte la o revistă a trupelor, și nu știe ce să facă, căci bancherul seu nu i-a trimis încă parale!

Văduva îl întrebă cât îi trebuie: — 2000 franci, răspuse Cusas.

Văduva li dete, ear' el o șterse la sănătoasa! Acum a fost prins și zilnic sosesc nouă și nouă arătări contra lui despre înșelătorii făcute în chip grozav de isteț. Ori-cât de isteț a fost însă, s'a adevărit și la el vorba poporului: Atâta merge ulciorul la fântână, până să sparge.

FEL DE FEL

Și-a răsunat!.. Stan țiganu e soldat la infanterie. Cu »exerțiu« o duce el cum o duce, și mai bine și mai rău, dar' cu școala, cu »învățătura«, se schimbă lucrul prost de tot. Nu să împacă cu ea și pace! Câte aresturi, căți ghionți, câte palme n'a mâncat. De câte ori nu i-a venit să-și ia lumea în cap, să dezerteze. Sărmanul, când vede pe instructor, par'că vede moartea. S'ar băga și în gaură de șarpe să scape de »școala«, când nu ies la exerțiu.

Într'una din zile eșind dela școală, ca întotdeauna cu fața plină de vânătaie, cu gura săngerată, toți soții se fac cerc în jurul lui.

— El cum ai scăpat, măi țigane.

— Căți ghionți, câte palme ai mâncat?

— Haoliul sărac de maica mea, să vâicărește țiganul, m'a omorât tâlharul de don' sergent, pentru »Alțița Sa Rigală«, că cica n'am zis bine... Da las' că m'am răsunat și eu, rinjește baragladina triumfător.

— Cum? Întrebară toți mirăți.

— Iaca bine! L'am injurat una sdravănă — în gând!

Puterea ochilor. Ambourgh, renumitul îmblanzitor de lei, fû întrebat într'o zi, când să găsea într'un restaurant,

cum poate el numai cu privirea sa să țină în respect fiarăle sălbatice?

— Despre puterea privirii mele, vă veți încredința îndată, răspuse el.

Zicând aceste cuvinte, merse spre un bărbat, care sta la o masă vecină, și spuse celui pe care îl întrebase:

— Vezi pe omul acesta? Eu îl voi face să vină îndată la mine, fără a vorbi nici un cuvânt cu el.

Ambourgh începî apoi să se uite în ochii străinului dela masa vecină. După o clipă, străinul se sculă dela masă și plecă în direcția în care se ducea îmblanzitorul. Ambourgh, într'un rînd se oprî și aștepta pe străin, care condus de puterea privirii sale, trebuia să sosească lângă el. Când ajunse lângă Ambourgh, străinul își ridică repede mâna și-i trase o palmă sdravănă, spunându-i foarte liniștit:

— Dacă te vei mai juca cu mine, îndată vei primi și o a doua palmă!

De atunci Ambourgh n'a mai încercat nici-odată să facă probe cu oamenii despre puterea ochilor sei.

Nr. 37—1902 corp.

(145) 1—1

Publicațiune.

Prin care din partea biroului corporațiunii grănițarești din Dobra, se aduce la cunoștință publică, că pe calea licitațiunii publice cu datul de 28 Septemvrie 1902 la 2 ore p. m. se vor exarânda mai multe obiecte ale corporațiunii grănițarești pe durată de 3 ani consecutivi, începînd cu 1-a Ianuarie 1903 — 31 Decemvrie 1905 și anume:

1. Morile corporațiunii în număr de două, una numită moara de peatră cu 3 petri umblătoare a doua din jos cu două petri.

2. »Ieruguța vacilor« (loc productiv, arător).

3. Făurăria situată în piața Dobrei.

Condițiunile de licitațiune se pot vedea în cancelaria corporațiunii dela ziua publicării până la licitațiune.

Dobra, în 16 Septemvrie 1902.

Ioan Neamțiu,
controlor.

George Herbai,
președinte.

Toma Nemeș,
cassar.

Prăvălie nouă română în Orăștie.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public din loc și jur, că am deschis în Orăștie, piața mică (vis-à-vis de magistrat) în casele nouă ale dlui *Nicolan Mihailă* o

BĂCĂNIE

sub firma împrotocolată Ioan Rob.

Sunt provăzute cu: Cafea de Triest, prăjită și neprăjită, surogate, zahar, specerie de tot felul, făină, coloniale, petroleu, lumini, săpunuri, unt de lemn, colorii pulverisate și în ulei, urezuri și tot ce aparține ramului de băcănie.

Ferărie: rafuri, cercuri și cuie. Vase de fer negre și vinete etc.

Toate procurate dela firme solide, cu cari stau în legături comerciale de-adreptul.

Avînd cunoștințele de lipsă teoretice și practice în acest ram, asigur on. public de serviciu solid și acurat. — Recomandîndu-mă cu tot dinadinsul binevoitorului sprigin, semnez cu toată stima

2— **Ioan Rob,**
comerciant.

„ARDELEANA“

Institut de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital social: 500.000 cor. Fonduri: 350.000 coroane.

Starea Depunerilor: peste 2,000.000 cor.

Se primesc: Depuneri spre fructificare, dela particulari cu 5% fără anunț, cu 5½% cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu 6% interese.

Darea de venit după interese o solveste institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuesc cu reîntoarcerea postei.

21— (59)

Direcțiunea.

„ASSICURAZIONI GENERALI“ fondată în 1831.

Această mare bancă de asigurare, care prin plățirea punctuoasă a pagubelor celor asigurați la ea și prin prețuirea bună a bagubelor (din foc) și-a atras în cea mai mare măsură încrederea publicului, — are la sfișitul anului trecut 1901, următoarea avere:

Capital și fonduri proprii, peste 190 milioane cor.

Capitaluri asigurate la ea pe viață peste 571 milioane cor.

A plătit dela înființarea sa de tot, pagube peste . . . 716 milioane cor.

Aceste cifre arată, că banca „Assicurazioni Generali“ dă cea mai mare chezeșie chiar și celui mai precaut proprietar, și arată că marea încredere de care această bancă se bucură, e deplin întemeiată, prin fondurile ei cele mari.

„Assicurazioni Generali“ primește asigurări:

1. Pe viața omului, pe un termen oare-care, sau asigurări de rente (pensii), cari se plătesc ori la moarte îndată, ori la terminul ales de asigurat.
2. Contra pagubelor de foc, trăsnet, exploziune prin gazuri, pe mobile și imobile.
3. Contra pagubei de chirie urmată după arderea casei.
4. Contra spargerii obiectelor de sticlă ori metal.
5. Contra pagubei urmate din transport, pe uscat ori pe apă.
6. Contra pagubei din spargere cu furt asigură obiecte sau hărții prețioase.

Primește asigurări de zestre pentru fete și copii.

(112) 4—10

Agentura principală a băncii

„Assic. Generali“ în Orăștie.

(Informațiuni la administrația acestei foi).

B. STELESCU,

pictor de case și vopsitor, în Orăștie.
Strada grădinarilor Nr. 1.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că primesc și efectuesc pictare și zugrăvire de odăi, și peste tot, tot felul de lucrări de specia aceasta, în modul cel mai plăcut, modern și pe lângă prețurile cele mai favorabile!

Mi-am adus lucrători din cei mai buni!

Rugând onoratul public a mă onora cu comande, semnez

Cu toată stima

(108) 6—12

B. STELESCU,
pictor și vopsitor, în Orăștie.

!! Un invățat așteaptă loc îndată!!

→ Condițiuni favorabile! ←

Avis.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că la

„Panonia“ Cafenea și Restaurațiune de azi înainte costă din „Berea

Coroana“ de prima calitate

Un pahar 8 cruceri.

Zilnic bere proaspătă — Popicărie. — Gulaș mic 6 cor.

Orăștie 25 Iulie 1902.

(113) 4—4 Cu toată stima

Carol Schurek

Restaurator.

Sz. 970—1902.

(142) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbíróság 1901. évi V. 711 számú végzése következtében Dr. Vlad Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt „Ardeleana“ pénz- és hitelintézet és vhajtató javára Rusoiu David és társai kosztiesdi, berényi és alsó-városi lakosok és végrehajtást szenvedettek ellen 816 kor. s jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás utján felül és lefoglalt és 1560 kor. becsült következő ingóságok, u. m. tehenek, üsző, juhok, sertések és szénából álló ingok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 59/8 számú végzése folytán 816 kor. tőkekövetelés, ennek 1900. évi VII/2-től járó 6% kamatai és eddig összesen 36 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított, valamint ezuttali 4 kor. 20 fillér árverés kitűzetési költségek erejéig Kosztiesden adósok lakásán leendő eszközésére 1902. évi szeptember hó 30. napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében esetleg becsáron alul is, azonban csakis készpénzfizetés mellett, fognak a legtöbbet igérőnek eladatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. A befolyandó vételár pedig bírói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1902. évi szeptember hó 5. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végreh.

Sz. 876/902. végreh.

(143) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §§-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbíróságnak 1902. évi V. 699—2 sz. végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Grünbaum Ignác javára Popovits Szimion sztrigy-szacsali lakos ellen 75 kor. 20 fill. s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 15-én fogatosított kielégítési vhajtás utján lefoglalt és 764 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza, széna, disznó, és actio követelés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 699/2 sz. végzése folytán 75 korona 10 fill. tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 2. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 49 kor. 50 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig adós lakásán leendő eszközésére

1902. évi október hó 1-5 napjának d. u. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1902. évi szeptember hó 12. napján.

Szentmiklós András,
kir. bir. végreh.

Sz. 6390—1902.

(139) 1—1

Arverési hirdetés kivonata.

A szászvárosi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénzintézet végrehajtónak Vlák Vasilie és társa végrehajtást szenvedő elleni 96 kor. 90 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíróság) területén levő a Piskinczen fekvő a piskinczi 64 sz. tjkvben a + 16 rd 130 131 hrsz. ingatlanra 406 kor., a + 17 rdsz. 315 hrsz. ingatlanra 119 kor., a + 18 rdsz. 372 hrsz. ingatlanra 77 kor., a + 22 rd. 128 129 hrsz. ingatlanra 283 kor. az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi október hó 24-ik napján d. e. 9 órakor Piskincz község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1902. évi július hó 29-én.

Dr. Biró,
kir. albiró.

Sz. 6387—1902 tkv.

(141) 1—1

Arverési hirdetés kivonat.

A szászvárosi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Ardeleana“ pénzintézet végrehajtónak Cutean Iova végrehajtást szenvedő elleni 240 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíróság) területén levő a Kudzsiron fekvő a kudzsiri 633 szám tjkvben a + 1 rd 1237/a hrsz. ingatlanra 26 kor., a + 16 rd 1609/3 hrsz. ingatlanra 252 kor., a + 17 rd 2004/2 hrsz. ingatlanra 78 kor., a + 18 rd 2218/1 2219/a hrsz. ingatlanra 204 kor., a + 19 rd 2517/1 hrsz. ingatlanra 147 kor., a + 20 rd 3210/1 hrsz. ingatlanra 242 kor., a + 23 rd

5798/b/1 5799/1 hrsz. ingatlanra 31 kor., továbbá az u. a. 1308 számú telekregyzőkönyvben a + 2 rd 4904/1—4908/1 hrsz. ingatlanra 33 kor. 50 fillér, továbbá az u. a. 2365 számú telekregyben a + 4904/2—4908/2 hrsz. ingatlanra 33 kor. 50 fill. és az u. a. 2173 sz. tjkvben a + 1 rd 4301/3 hrsz. ingatlanra 448 kor. az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi október hó 23-ik napján délelőtti 8 órakor Kudzsir község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság
mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1902. évi július hó 28-án.

Dr. Biró,
kir. albiró.

Sz. 877—1902. végreh.

(144) 1—1

Arverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hátszegi kir. járásbíróságnak 1902. évi Sp. I. 199—3 sz. végzése következtében Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képviselt Ionask Szaveta s. t. javára Tyroj Iuon és Petru jóvalcseli lakosok ellen 80 kor. 40 fill. s jár. erejéig 1902. évi augusztus hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1062 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarhák, buza, disznok és szekerek, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbíróság 1902-ik évi V. 657/2 számú végzése folytán 80 kor. 40 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi hó napjától járó % kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 69 kor. 16 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig adósok lakásán leendő eszközésére 1902. évi október hó 1. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1902. évi szeptember hó 12. napján.

Szentmiklós András,
kir. bir. végreh.

„Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Piața mare Nr. 2.

Efectuește tot soiul de lucrări aparținătoare artei tipografice.

Editor și redactor responsabil: Ioachim Munteanu.

„Minerva“ inst. tipogr. în Orăștie.